

چگونگی سفر حضرت معصومه(س) به ایران و ارتحال در قم

امام صادق(ع) فرمود: در این شهر (قم) زنی از فرزندان من از دنیا می‌رود، نام او فاطمه دختر موسی - علیه‌السلام - است و با شفاعت او همه شیعیان من روانه بهشت می‌شوند.

امام صادق(ع) فرمود: در این شهر (قم) زنی از فرزندان من از دنیا می‌رود، نام او فاطمه دختر موسی - علیه‌السلام - است و با شفاعت او همه شیعیان من روانه بهشت می‌شوند.

به گزارش خبرنگار آیین و اندیشه **خبرگزاری فارس**، حضرت فاطمه معصومه - سلام الله علیها - از جمله زنانی است که می‌توان ادعا کرد که تالی‌تلو معصوم است. بنا به مقتضای عبارت معروف «أهل البيت أدری بما فی البیت» اهل خانه از آنچه که در خانه می‌گذرد، بیشتر از دیگران می‌دانند، بهتر است آن بانوی بزرگ را از زبان امامان معصوم - علیهم‌السلام - بشناسیم. امام صادق - علیه‌السلام - فرمود: خدا حرمی دارد و آن مکه است، پیامبر - صلی الله علیه و آله - حرمی دارد و آن مدینه است، امیرالمؤمنین - علیه‌السلام - حرمی دارد و آن کوفه است... بهشت هشت در دارد که سه تای آن از قم است؛ در این شهر زنی از فرزندان من از دنیا می‌رود، نام او فاطمه دختر موسی - علیه‌السلام - است و با شفاعت او همه شیعیان من روانه بهشت می‌شوند. [1] شهر قم، مدفن تعداد زیادی از امامزادگان است و هر کدام دارای مقامات بس والایی هستند، اما ائمه - علیهم‌السلام - تنها از اهمیت شخصیت و زیارت دختر موسی بن جعفر - سلام الله علیها - سخن گفته‌اند، این خود نشانگر عظمت معنوی این بانوی بزرگ است. یکی دیگر از نشانه‌های شخصیت آن حضرت داشتن زیارت نامه مخصوص بسان پیامبر - صلی الله علیه و آله - و امامان - علیهم‌السلام - است، در حالی که در آرامگاه‌های دیگر امامزادگان به طور معمول خواندن فاتحه مرسوم است. چند نکته در زمینه شخصیت آن بانوی بزرگ در خورد توجه است: 1. مسافرت ایشان پس از هجرت اجباری برادر بزرگوارش امام رضا - علیه‌السلام - به مرو، به سمت ایران به جهت دیدار با برادر، اما آنگونه که مورخان نوشته‌اند این مسافرت به سرانجام نرسید و حضرت معصومه با رسیدن به ساوه بیمار شد و دستور داد او را به قم ببرند و در همین شهر بود که جان را به جان آفرین تسلیم کرد. [2] حرکت آن حضرت از مدینه به سمت ایران با این مسیر طولانی و به جان خریدن همه سختی‌های مسافرت مخصوصاً خطراتی که از ناحیه حکومت مأمون آن حضرت را تهدید می‌کرد حاکی از شخصیت سیاسی و اجتماعی این بانوی بزرگ است. 2. در این مسافرت آنگاه که مریض شد و از دستیابی به امام رضا - علیه‌السلام - مأیوس شد با توجه به آگاهی او از موقعیت آینده قم و مرکزیت فرهنگی آن دستور داد او را به قم ببرند تا پس از پرواز روح بلندش به سوی ملکوت، حرم بهشت گونه‌اش مأمون عاشقان اهل بیت - علیهم‌السلام - قرار گیرد. این تصمیم یعنی دستور برای رسیدن به قم، حاکی از داشتن دید فرهنگی دختر موسی بن جعفر - سلام الله علیها - است. در این راستا وقتی زندگی‌نامه آن حضرت را مطالعه کنیم در می‌یابیم که یکی از القاب مشهور آن حضرت «محدثه» [3] است. وی روایاتی را از اجداد طاهرنش نقل کرده، همچنین جمعی از ارباب علم حدیث از او نقل حدیث کرده‌اند؛ از آن جمله می‌توان به روایتی که آن حضرت در سلسله سند هست و به خبر مسلسل به فواطم [4] مشهور شده اشاره کرد: بکر بن احمد قصری از فاطمه دختر امام رضا - علیه‌السلام - و او از فاطمه (حضرت معصومه) و زینب و ام کلثوم دختران امام کاظم - علیه‌السلام - و آنان از فاطمه دختر امام صادق - علیه‌السلام - روایت کرده‌اند و سند این حدیث به حضرت فاطمه زهرا - سلام الله علیها - می‌رسد که فرمود: آیا فراموش کرده‌اید فرمایش رسول خدا - صلی الله علیه و آله - را در روز عید غدیر که فرمود: «من کنت مولاة فعلی مولاة». [5] و همچنین روایت دیگری با همین سلسله سند که به حدیث معراج مربوط است. [6] [7] بنابراین: 1. حضرت معصوم - سلام الله علیها - دارای شخصیتی معنوی و ارزنده است همان‌گونه که از سخنان معصومان - علیهم‌السلام - استفاده می‌شود. 2. بعد سیاسی و فرهنگی شخصیت حضرت معصومه - سلام الله علیها - نیز قابل توجه است، همان‌گونه که از زندگی‌نامه آن حضرت قابل استفاده است. **منابع** [1]. قمی، عباس، سفینة البحار، ج 2، ص 376. [2]. قمی، عباس، همان، ص 376؛ حکیمی، محمد، حضرت معصومه و شهر قم، معاصر، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، قم، چاپ دوم، 1376، ص 41 - 40. [3]. محمدحسون؛ ام علی مشکور، اعلام النساء المومنات، انتشارات اسوه، چاپ اول، 1411 هـ. ق، ص 577. [4]. قمی، عباس، همان، واژه شیع و فطم. [5]. شافعی، شمس الدین محمد، اسنی المطالب، مکتبه الامام امیرالمؤمنین، اصفهان، ص 50. [6]. مجلسی، محمدباقر، بحارالانوار، داراحیاء التراث العربی، بیروت، ج 65، ص 76، ح 136. [7]. مرکز مطالعات و پاسخ‌گویی به شبهات حوزه علمیه قم